

Селекция на артисти,
номинарани или носители на
Наградата на Фондация "Рикар"

A selection of artists who have
been nominees or winners of the
Prix Fondation d'entreprise Ricard

Mathieu K. Abonnenc
Bertille Bak
Stéphane Barbier-Bouvet
Julien Bismuth
Cyprien Gaillard
Louise Hervé &
Chloé Maillot
Adrien Missika
Stefan Nikolaev
Lili Reynaud-Dewar
Jimmy Robert
Bruno Serralongue
Marie Voignier

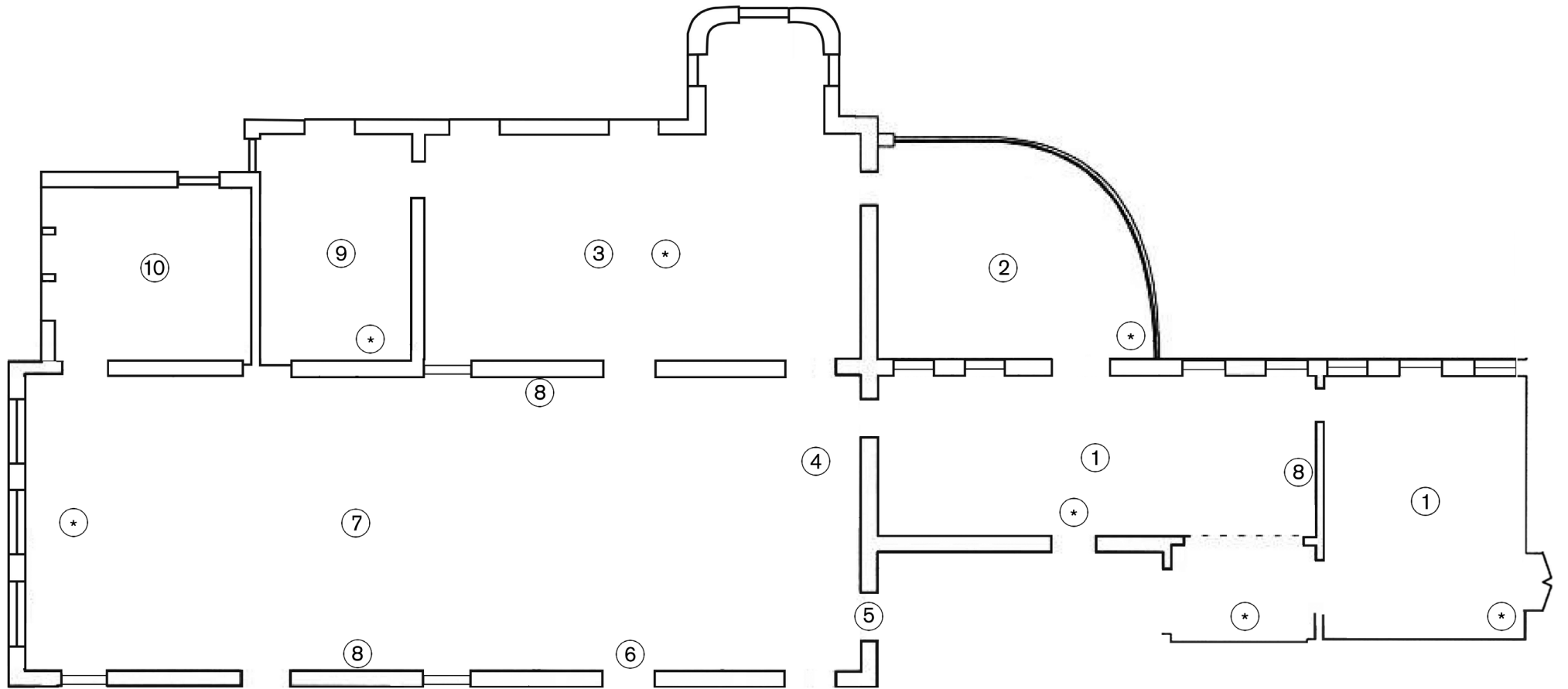
Куратор | Curator
Емил Урумов | Émile Ouroumov

Национална галерия / Двореца - Пл.
Княз Александър I, София
National Gallery / The Palace - Prince
Alexander I Sqr, Sofia, Bulgaria

ПАЛАТ
ПОТЪМ
КИН

PA
LAIS
PO
TEM
KINE

19.05
20.08
2017

Палат Потьомкин

Селекция на артисти, номинирани или носители на Наградата на Фондация „Рикар“

Матийо К. Абоненк [Mathieu K. Abonnenc], Бертий Бак [Bertille Bak], Стефан Барбие-Буве [Stéphane Barbier-Bouvet], Жулиен Бисмют [Julien Bismuth], Сиприен Гайар [Cyprien Gaillard], Луиз Ерве & Клое Майе [Louise Hervé & Chloé Maillet], Адриен Мисика [Adrien Missika], Стефан Николаев, Лили Рейно-Дьоар [Lili Reynaud-Dewar], Джими Робер [Jimmy Robert], Брюно Сералонг [Bruno Serralongue], Мари Воание [Marie Voignier]

Куратор: Емил Урумов

След поредица от изложби на носителите на Наградата на Фондация Рикар в Москва (2008), Сеул (2014) и Мексико (2016), през 2017 Фондацията представя изложбата „Палат Потьомкин“ в Националната галерия в София. За първи път в тази международна серия проектът ще включва и артисти, номинирани за този приз, основан през 1999.*

—

През петдесетте години следвах история на изкуството в София. Единствената връзка с външния свят беше прочутият „Ориент-Експрес“ и правителството имаше голям интерес хората, които пътуват с влак и разглеждат околността, да добият впечатлението за едно функциониращо селско стопанство. Като студенти по изкуство ние трябваше да ходим в почивните дни в колхозите, за да обясняваме на селяните как да поставят селскостопанските инструменти, превозните средства и купите със сено, така че всичко да е чисто и да изглежда като благосъстояние.

Кристо (Христо Явашев), интервю

Често една награда за съвременно изкуство е подчинена на разнопосочна динамика: ефект на сближаване (идентифициране и очертаване на национална артистична сцена) и ефект на съревнование (избиране и награждаване на конкретен възглед сред множеството). След приключването на този процес и чрез практиката на десетина артисти, номинирани или носители на наградата, изложбата „Палат Потьомкин“ има за цел да подчертае и обедини полисемията на тази общност от нагласи и подходи около една споделена съвкупност от въпроси: каква е

взаимовръзката между изкуството и предизвикателствата на съвременното общество; каква е ролята на артистичната институция в сърцето на града; как една изложба би могла да се оформи чрез взаимоотношение със своя контекст?

Заглавието на проекта поставя началото на този критичен анализ чрез съпоставка с „Потьомкинови села“, метафоричен израз за зрителна измама с пропагандна цел. Декор на изложбата е сградата на Националната галерия в София, бивш царски дворец, който е бил свидетел и участник във всички обрати в историята на България в съвременната епоха: османското владичество, Освобождението, последвано от политическите блуждаения на монархията, провъзгласяването на Републиката съпътствано от „сателизацията“ към Съветския съюз, преходът към демокрация, съчетан с период на необуздан капитализъм. Днес, във време в което социалните и политическите ориентири изглеждат нестабилни, тази сграда с важен исторически и политически заряд, навремето проектирана и осъществена от чуждестранни архитекти, художници и декоратори, може чрез изкуството да послужи като средство за анализ на състоянието на обществото, на историческата и съвременната роля на културния обмен и на институциите.

Самата практика на представените артисти от френската сцена обогатява и релативизира понятието за „сцена“. Многообразието на темите които ги вълнуват, съумява да преодолее всякакви географски, стилистични или тематични граници, които биха се стремили да уеднаквят подхода им. Фактът, че авторите са обединени от различни връзки с Франция, не ги прави по-малко граждани на една глобална артистична общност. Техните изследвания и сътрудничество ги отвеждат до страните от бившия Източен блок, отвъдморските територии, бившите колонии, градски или отдалечени райони във Франция и по света. Те се сблъскват с колониалната история, граничните линии, политическите катаклизми, ролята на градоустройството и паметниците, наративите на формирането на национално самосъзнание, декора на музеите или на информационното общество, медийния дискурс, начините за взимане на думата, анализа на несловесното общуване чрез жестове, разликите във външността и неравенствата между индивидите.

В този контекст „Палат Потьомкин“ е преди всичко покана, отправена към художествената и гражданска общност, за съпричастие към един процес който се състои в критическо преосмисляне и преизграждане на основите на нашия социум.

— Емил Урумов, януари 2017

** Фондация Рикар [Fondation d'entreprise Ricard] е място за експерименти, творчество и срещи, посветено на изкуството в неговите съвременни изрази. Тя има за цел да подкрепя съвременното френско творчество и да го популяризира в национален и международен план. Основана през 1999 г., наградата на Фондация „Рикар“ е първото отличие за млади таланти в сферата на съвременното изкуство. Всяка година се отправя покана до независим куратор, който да организира изложба в фондацията, представяща група от млади артисти от френската сцена. Жури, в чийто състав влизат колекционери, директори на музеи и куратори от предишни издания, присъжда награда на един от участниците. Тя се състои в закупуване на негово произведение, което след това се дарява на Център „Жорж Помпиду“ и се представя в постоянните му колекции, както и във финансирането на проект на лауреата в чужбина.*

Изложбата е организирана от Перно Рикар България, Фондация Рикар и Националната галерия в София, с подкрепата на Френския институт.

Каталогът съпътстващ изложбата ще бъде публикуван през лятото на 2017 г.

1 Адриен Мисика [Adrien Missika]

*1981, живее и работи в Берлин.

Чрез фотография, видео, скулптура и инсталация, Адриен Мисика работи върху мотивите за пътуването и екзотиката, неизвестното и безвремието. За своеобразен праг на изложбата е възприето произведението ***As the Coyote Flies [Както лети койотът] (2014)***. Адриен Мисика заснема единадесет опита за прелитане, от различни географски точки, на дрон над стената на границата между САЩ и Мексико, концентрирайки се не само върху вече изградения ѝ участък, но и върху разликите в пейзажа от двете страни на тази стена. Артистът сравнява дрона, чийто полет заснема, със „койот“ – жаргонно назоваване на мексиканските трафиканти на нелегални мигранти през границата.

We Didn't Cross the Border, the Border Crossed Us [Не ние прекосихме границата, границата прекоси нас] (2014) е серия черно-бели фотографии на кактуси сигуаро, типични за пограничната зона между Мексико и САЩ. Ситуирани извън всякакъв друг контекст, тези растения, типични за Аризона и Северно Мексико, с извънредно дълъг живот - понякога достигащ до 150 години, са представени като портрети. С тази серия Адриен Мисика напомня за непрекъснатото променящите се граници и изкуствения им характер.

2 Матийо К. Абоненк [Mathieu K. Abonnenc]

*1977, живее и работи в Мец и Рим.

Работата на Матийо Клейебе Абоненк се концентрира върху проблема за културната доминация, върху която се основават съвременните общества. Чрез видео, фотография, рисунка, инсталация, кураторски проекти, той изследва принципите на доминантното присъствие, свързани с имперската и колониална история на т.нар. „развити“ страни.

Forever Weak and Ungrateful [Завинаги слаб и неблагодарен] (2015) е серия хелиогравюри, реализирана от Матийо Клейебе Абоненк със сюжет паметника на Виктор Шьолшер, един от основните борци за премахване на робството във Франция. Паметникът се намира в Кайен, административен център на Френска Гвиана и родно място на артиста. Скулптурата на Луи Ернест Бариас изобразява държавника, който гордо показва пътя към свободата на млад полугол роб, чиито вериги лежат скъсани в краката му. Спецификата на хелиогравюрата (стара фотографска техника, чиято близост до гравюрата напомня триизмерността на скулптурата) позволява фиксиране върху детайли, които представят ясно отношението доминиращ/доминиран между двата персонажа - тръгващо от разликата в облеклото, през наставническата ръка на рамото и стигащо

до благодарния поглед на освободения роб. Работата на Абоненк се концентрира върху сложността на анализа на следите на колониализма в градската среда на постколониалната епоха.

Secteur IX B [Сектор 9 Б], 2015

Вдъхновен от „Призрачна Африка“ - скандалния дневник на френския сюрреалист Мишел Лерис от участието му в амбициозната етнографска експедиция Дакар-Джибути през 1930-те години, Матийо Клейебе Абоненк представя в този свой пръв пълнометражен филм размислите си върху идентичността, културното подчиняване, предметите като носители на паметта, както и ролята на музейните институции относно тези процеси.

Бети (Бети Чоманга) е млада антроположка, която работи върху мисията Дакар-Джибути. Изследванията ѝ я водят от Музея на африканските изкуства IFAN в Дакар до Музея на човека в Париж. В търсене на границите на антропологията, тя решава да вземе лекарства от историческата походна аптечка, останала от експедицията от 1930-те години. В психеделичен делириум, Бети се вкопчва в наскоро открит семеен архив.

The Fear of Insects, The Fear of Incest [Страхът от насекомите, страхът от кръвосмешението], 2014

Съпътстващият и допълващ филма плакат на Матийо Клейебе Абоненк доразвива въпроса за субективността и обективността на изследвателя и на артиста. На плаката са репродуцирани рисунки на Емил Абоненк, дядо на художника, изследовател ентомолог. Откритият от него нов вид комари Phlebotomi, бива наречен с неговото име - Abonnenci. Артистът вижда в това още един аспект на колонизацията и предлага друг поглед върху въпросите за идентичността.

3 Брюно Сералонг [Bruno Serralongue]

*1968, живее и работи в Париж.

Работата на Брюно Сералонг се концентрира върху статута, употребите и циркулацията на медийния образ. Неговата практика, близка до фотожурналистиката, е насочена към „кулисите“ на политиката. Фотографиите на Сералонг предлагат един нов, критичен поглед върху актуалните събития и медийния свят.

Série Calais [Серия Кале], 2006—

Passage, zone industrielle des Dunes, Calais, janvier 2008

Passer en Angleterre, accès terminal transmanche, Calais, juillet 2006

Point d'eau dans le «bidonville d'État» pour migrants, Calais, 2 novembre 2015

Un incendie ravage le «bidonville d'État» pour migrants au moment de son démantèlement, Calais, 26 octobre 2016
Vestige (sac de couchage), Calais, juillet 2007
Ahmed, en route vers le centre de jour Jules Ferry, «bidonville d'État» pour migrants, Calais, jeudi 16 avril 2015

Отворен още през 1999 г., лагерът в Кале събира огромна маса бежанци, които искат да преминат в Англия. Между 2008 и 2014 г. миграционният поток към града е сравнително постоянен, но това се променя след 2015 г., когато, по решение на вътрешния министър на Франция, всички временни лагери са разрушени и бежанците са въдворени в това, което правозащитните организации ще нарекат „държавно гето“, а медиите ще популяризират като „джунглата на Кале“. Престъпността расте, но полицията не се намесва в ставащото във вътрешността на лагера. Броят на бежанците в него надминава 10 000 през 2016 г. Между 24 и 28 октомври 2016 г. лагерът е премахнат и бежанците са разселени из различни приемни центрове из цяла Франция. Брюно Сералонг заснема развитието на лагера, показвайки ни едно негово различно и много човешко лице.

Kosovo, ensemble 1 [Серия Косово 1], 2009

Първоначален елемент от серията *Косово*, представените фотографии са заснети по време на първата годишнина от независимостта на Косово, 17 февруари 2009 г. Брюно Сералонг проследява изграждането на една нова държава и на национално самосъзнание. Заснемайки отделни и на вид незначителни моменти от ежедневието на Косово, Сералонг ни показва сцени от пазари, улици, музеи, боксови турнири, каращи ни да се замислим как се създава образа на една държава.

4 Луиз Ерве и Клое Майе [Louise Hervé & Chloé Maillet]

*1981, живеят и работят в Париж.

Работата на Луиз Ерве и Клое Майе варира между перформанса и филма, с основен фокус върху театъра и разказа, върху историята и историческите реконструкции.

La performance des Saint-simoniens [Перформансът на сенсимонистите], 2015

С диапрожекцията си Луиз Ерве и Клое Майе търсят корените на перформанса в историята, много преди 20-тия век, и ги намират в общностите, борили се за промяна на социалните структура и отношения. „Перформансът на сенсимонистите“ започва през 1830 г., когато малка политическа група се отделя в имение, където сформира артистично-политическа комуна. Два пъти в седмицата домът им отваря вратите

си за всички, които биха искали да наблюдават ежедневието им. В това артистките виждат протоформа на перформанса, мизансен на утопичните идеи. В „спектакъла“ си сенсимонистите не са актьори – те играят своите собствени роли.

По време на изложбата перформанса **A-side [Страна А]** се активира пет пъти (в събота 20 май, 3 и 17 юни, 1 юли, 5 август), като перформърът ще покани публиката да реконструира с него историята, но и да направи своя вътрешна реконструкция.

5 Сиприен Гайар [Cyprien Gaillard]

*1980, живее и работи в Берлин и Ню-Йорк.

Между иконоклазъм и минималистка естетика, между романтизъм и ленд арт, работата на Сиприен Гайар проследява човешката следа, оставена в природата.

Fence (After Owen Luder) [Ограда (по Оуен Лудър)] (2013) е репродукция на полукръгла бронзова ограда, архитектурен елемент от днес разрушения паркинг на британския бруталистки архитект Оуен Лудър, построен в английския град Гейтсхед. Въпреки множеството награди и титли на архитекта, в последните десетилетия неговите сгради се възприемат като неестетични. Решетките, които са монтирани на сградата на паркинга, са част от т.нар. „защитна архитектура“ - имат за цел възпрепятстване катеренето по стената от търсачите на силни усещания. Гайар проследява процеса на унищожаване на наследството на този архитект: „Исках да направя паметник на мъртва сграда, на Лудър“, казва Гайар. „Имам усещането, че всички градове ще си заприличат в стремежа си за урбанистични промени. Издигането на оградата е символично: те я разрушават, аз я преизграждам“.

6 Лили Рейно-Дьоар [Lili Reynaud-Dewar]

*1975, живее и работи в Гренобъл.

Творбите на Лили Рейно-Дьоар миксират културни влияния от растафари движението през джаза, вуду, концептуалното изкуство, киното и дизайна. Тези елементи се смесват във видео арт, скулптури, звукови инсталации и филмирани перформанси.

Видеото **Vivre avec ça?! Museion (Soleil politique) [Да живееш с това?! Музейон, (Политическо слънце)] (2014)** се свързва с поемата на американската поетеса Айлийн Майлс и е представително за творчество на артистката. Рейно-Дьоар боядисва тялото си в черно и танцува в празните изложбени зали на арт центъра Музейон в Болцано

(Италия). Движенията ѝ са вдъхновени от тези на Джозефин Бейкър, станала през 1930-те символ на расистките стереотипи, но също и на борбата за преодоляването им. Танцът не спира в изложбената зала, той продължава и в други - недостъпни за публиката - части на сградата – коридори, офиси, технически помещения. С това пърформансът се превръща в интимна критика на музейната институцията и размисъл за дългата история на авангардните движения в преодоляването на сексуалните, расистки и политически стереотипи.

7 Стефан Николаев [Stefan Nikolaev]

*1970, живее и работи между Париж и София.

Работата на Стефан Николаев се основава на присъствието и отсъствието, на игрите на асоциации, както и на трансформацията и ресемантизацията на предмети.

***Under Deconstruction* [Под деконструкция], 2002/2017 (Специфична продукция)**

Реактивация на произведението, представено през 2002 г. на биеналето в Цетине (Черна гора). В името на инсталацията е вплетена игра на думи (от английски : “under construction“ - „в строеж“ и в новата версия с приставката “de-“ : “в деконструкция“). Строителните каски, разположени из залата, препащат към многото различни каски, преминали през Балканите през годините: фашистки, съветски, сини..., за да се стигне до строителните каски, които представляват бързо променящия се регионален контекст и пейзаж днес.

8 Жюлиен Бисмют [Julien Bismuth]

*1973, живее и работи между Ню-Йорк и Париж.

Работата на Жюлиен Бисмют се намира между литературата и пластичните изкуства. От години той работи върху кодовете на езика, дотолкова текстови колкото физически. Пърформансите му, театрални диалози между предмети, музика и жест, често имат разказвателен елемент.

***Slapdash*, 2017 (специфична продукция)**

С минимални и опростени жестове артистът вади от джобовете на палто различни предмети като гумени ръкавици, брашно, чуқ, ножици, снимка..., следвайки сценарий, разписан върху огледалата в залите. Извадени от контекста, жестовете и предметите изглеждат случайни, но постепенно те придобиват смисъл и се оказват свързани с пространството на Двореца.

9 Бертий Бак [Bertille Bak]

*1983, живее и работи в Париж.

Със своите видеа, инсталации и рисунки Бертий Бак третира категории като идентичност, общество, територия и памет, поставяйки в основата на анализа им човека. Нейните разкази се опитват да обяснят настоящето на определена социална група и на отношенията вътре в нея.

***Usine à divertissement* [Фабрика за развлечение], 2016**

Интересът на Бертий Бак е привлечен от едновременно процъфтяващата и разрушителна туристическа индустрия и нейното въздействие върху местните традиционни общества. Триптихът проследява племето Лаху в Северен Тайланд, селяни от Северно Мароко и жители на Камарг (Южна Франция) – всички те силно зависими от масовия туризъм. С това ангажирано произведение Бертий Бак представя един спектакъл на търсене на екзотиката, изопачени до крайност местни традиции и пародия на съперничеството в предлагането на приключения и уникални усещания.

10 Мари Воание [Marie Voignier]

*1974, живее и работи в Париж.

Работата на Мари Воание се насочва към не особено привлекателни местности, през пустинни терени до хангари. Чрез симбиоза между ролите на документалист и художник, тя разкрива специфични черти на съвременните общества.

***Hinterland* [Хинтерланд], 2009**

На 70 км от Берлин, на мястото на бивша военна база, е издигнат гигантски метален купол, под който се намират Tropical Islands [Тропически острови] - почивна станция, имитираща идеалната почивна на тихоокеански остров. Мари Воание проследява историята на това изненадващо място: съветска окупация, затваряне на границите на ГДР, падане на Стената и изтегляне на Съветите, утопичен проект за строителство на дирижабли и битова ксенофобия. Пречупено през атракциите на парка, „Хинтерланд“ говори за трансформацията на едно общество от „социалистическо“ към „напиталистическо“, за консумеризма на нашите общества, за фасадите и скритото зад тях.

11 Джими Робер [Jimmy Robert] (Пърформанс в неделя 2 юли 2017)

*1975, живее и работи в Букурещ.

Следвайки стъпките на жени артистки (хореографката Ивон Райнер, пърформанс артистката Кароли Шнееман, или на Маргьорит Дюрас, чиито литературни и кино творби са негови силни вдъхновения), Джими Робер

изгражда една художествена генеалогия, която излиза от патриархалния модел.

Figure de style [Стилистична фигура], 2008

„Стилистична фигура“ е повторение на известния пърформанс на Йоко Оно *Cut Piece* от 1965 г., в рамките на който тя предлага на публиката да нареже дрехите ѝ с ножица, като постепенно тялото ѝ се разголва. Джими Робер заема принципа на оригиналния пърформанс, неговите еротизъм и насилие. Той обвива тялото си в хартиена лента и приканва публиката да я разлепи, като по този начин добавя към въпросите за пола още един проблем - за присъствието на чернокожи артисти и модели в музеите.

* **Стефан Барбие-Буве [Stéphane Barbier Bouvet]**

*1981, живее и работи между Брюксел и Женева.

Работата на Стефан Барбие-Буве и предметите, които създава, са реплика на определени среда и ситуации, търсене на форми и зависимости между тях.

National Gallery [Национална Галерия], 2017 (специфична продукция)

Инсталацията е изцяло свързана с изложбеното пространство, което представлява дворецът, и различните мебели и предмети, както и пазачите на залите, които остават неизменни и често незабелязани в галерията. Заигравайки се с различните правила и условности, произведението представлява един своеобразен диалог между първоначалната функция на предметите и тяхната естетизация. Пиана, фотьойли и пожарогасители са част от предметите, които, групирани според размерите и пропорциите си, говорят за наследството на различните епохи в мебелировката на залите.

Биографии и анотации: Ина Белчева

ПА ЛАТ ПО ТЪОМ КИН

19.05 - 20.08.2017

 Permod Ricard Bulgaria

FOUNDATION
D'ENTREPRISE
RICARD

NATIONAL
GALLERY
/ THE PALACE
INSTITUT
FRANÇAIS

ВЪВЕДЕНИЕ В СЪВРЕ-
МЕННОТО ИЗКУСТВО

Pastel

 MARKOVSTUDIO

 LIFFINS LTD

 SARIEV
CONTEMPORARY

SARIEV
CONTEMPORARY

AL TRUSS

КУ
ЛТУРА

КУЛТУРА

ПРОГРАМА
9-10-11

 OK

web@e

BD

ART

BOYSCOUT

12
twelve

timeart.me

Пърформанси и програма от разговори
Въведение в съвременното изкуство:
Потьомкинови села, по света и у нас в
сътрудничество с фондация Отворени
Изкуства и Галерия SARIEV Contemporary

Performances and talks programme *Introduction to contemporary art: Potemkin villages, home and abroad*, with Open Arts Foundation and gallery SARIEV Contemporary

20.05.2017 (Събота | Saturday)

14:00–17:30

Разговори с артисти | Artist talks

Stefan Nikolaev, Bruno Serralongue

Пърформанси | Performances

Julien Bismuth, *Slapdash*

Louise Hervé & Chloé Mailet, A side [Страна А],

със Стефан Додуров | w/ Stefan Dodurov

20:00 / 21:00 / 22:00

Европейска нощ на музеите |

European Night of Museums

Пърформанс | Performances

Louise Hervé & Chloé Mailet, A side [Страна А],

със Стефан Додуров | w/ Stefan Dodurov

1.07.2017 (Събота | Saturday)

15:30–18:00

Разговори с артисти | Artist talks

Mathieu K. Abonnenc

Пърформанси | Performances

Louise Hervé & Chloé Mailet, A side [Страна А],

със Стефан Додуров | w/ Stefan Dodurov

Разговори с куратори | Talks with curators

Светлана Куюмджиева, артистичен директор

на Пловдив 2019 | artistic director of Plovdiv 2019

2.07.2017 (Неделя | Sunday)

14:00–18:00

Разговори с артисти | Artist talks

Marie Voignier, Stéphane Barbier-Bouvet

Пърформанси | Performances

Jimmy Robert, Figure de style [Стилистична фигура]

Разговори с куратори | Talks with curators

Pierre Val-Blanc, куратор от екипа на Документа

2017 Атина-Касел | curator of the Documenta 2017

Athens-Kassel team

Обща дискусия | General discussion